

MỘT CHIỀU QUA BẾN THỦ THIÊM

Trần Nguơn Phiêu

Chiều nay Triệu đóng cửa phòng mạch trễ hơn mọi bữa. Thông thường, khoảng gần bảy giờ tối phải xong các việc để cô y tá giúp việc có thể về nhà lo cho chồng con. Chương trình khám bệnh ở Việt Nam thường không có thể sắp xếp theo lối bình nhân xin lấy hẹn trước như ở các nước tân tiến. Lý do dễ hiểu là dân chúng thường

không có và cũng không biết dùng điện thoại. Gần đến khi phải đóng cửa thì có một thiếu phụ hốt hoảng, bồng một em bé trên năm tuổi đang bị triệu chứng kinh phong, mắt trợn ngược, miệng đầy nhớt dài, tay chân giựt từng chập.

Em bé bị nóng sốt gần hai ngày nhưng gia đình đã chữa trị cho em bằng các loại thuốc giảm nhiệt thông thường. Khám nghiệm sơ khởi cho thấy em bé có triệu chứng bệnh ban đỏ. Hôm nay, có lẽ vì cơn sốt đã vượt lên hơn 40 độ nên em bị triệu chứng kinh phong. Triệu đã có một lần chữa trị cho em này trong một trường hợp tương tự nên gia đình đã bồng thẳng em đến phòng mạch. Triệu xúc tiến ngay việc thông khí quản, lau hút các chất nhờn trong miệng cho bệnh nhân dễ thở... Vì đã có dịp biết trước tình trạng sức khỏe của bệnh nhân, Triệu tìm tĩnh mạch và tìm từ từ một ít thuốc Valium. Tay chân em bé từ từ không còn co giật như trước, hơi thở lần lần trở lại bình thường nhưng hai mắt em vẫn còn nhắm chặt chưa tỉnh. Triệu cho bệnh nhân nằm tạm ở phòng chờ, trong khi sắp xếp để đóng cửa phòng mạch. Vừa ngay phút tưởng đã rảnh tay sắp nghỉ, bỗng lại có một cụ già gõ cửa khẩn cấp đem vào một em học sinh trên mười tuổi, khóc la thảm thiết, bắp đùi phải máu me bết bết. Cụ cho biết cháu xuống cầu ở bến nhà, trượt chân bị một chiếc đinh làm tét đùi. Là một khách quen, cụ khẩn thiết xin Triệu vá lại vết thương vì nếu đem qua bệnh viện ở Sài Gòn chắc phải đến khuya tối mới đem cháu về trở lại qua Thủ Thiêm.

Thế là Triệu lại phải trở tài đồ ngọt cho em bé chịu để Triệu rửa ráy vết thương, chích thuốc tê để có thể vá lại thương tích. Cũng may là vết rách da hình chữ V không phạm sâu đến các cơ bắp đùi. Thủ Thiêm cách Sài Gòn chỉ có một con sông nhưng là nơi không có điện nước. Triệu đã phải dùng nước đun sôi, đổ vào các bình nước để trên kệ cao để có nước sạch rửa tay khi thực hành các tiểu giải phẫu. Đèn thì có các chiếc đèn manchon rất sáng nhưng rất nóng. Mỗi chiều khám bệnh xong, Triệu thường đổ mồ hôi như vừa qua một phen tắm hơi nước! Thủ Thiêm cách Sài Gòn chỉ có một bờ sông nhưng bên kia sông đèn nước tiệp nghi đầy đủ, bên ni ánh sáng văn minh chưa bò được sang sông! Có sống ở Thủ Thiêm mới chứng kiến cảnh đau lòng thấy nhiều gia đình đã kéo ghe lũng đáy lên bờ và vợ chồng con cái đã chen chúc sống trên các ghe trên cạn ấy.

Cuối cùng rồi cũng xong một ngày mệt nhọc. Sáng nay khi phải khó khăn leo dốc cầu nổi từ bến đò lên bờ vì gặp hôm nước ròng nên cầu không bằng phẳng như mọi hôm, Triệu đã tiên đoán sẽ gặp một ngày đông khách. Đúng như dự đoán, bước vào phòng mạch Triệu đã thấy ngay hai người khách đang khò khè thở khó khăn vì cơn suyễn đang hành hạ. Đây là các bệnh nhân thường bị suyễn “theo con nước”, gặp khi nước ròng theo tuần trăng. Mỗi tháng cứ đến những hôm dốc cầu phà Thủ Thiêm hầu như dựng đứng là Triệu nhớ đến vị Giáo Sư Craig ở Trường Y Khoa Bordeaux. Ông thầy già mà sinh viên rất thương mến này, mỗi sáng trước khi dạy học thường hay bàn chuyện mưa nắng và hay tiên đoán các bệnh nhân sẽ xin đến chữa trị trong ngày. Với kinh nghiệm trên bốn mươi năm hành nghề và sống ở miền ven biển Bordeaux, vị giáo sư Nội Khoa này đã chỉ dạy cho sinh viên những liên hệ giữa thiên nhiên và con người và khuyên sinh viên phải luôn luôn kính trọng đất trời.

Về phía bên Thủ Thiêm, trước khi đến bến đò có một quán nước lộ thiên. Quán chỉ rộn rịp nhất vào các buổi chiều, đặc biệt là các chiều cuối tuần. Hôm nay gặp chiều thứ Sáu nên quán nhậu rất náo nhiệt. Các anh em thủy thủ thường hiện diện rất đông ở quán. Vừa thấy bóng dáng Triệu đi ngang quán, một anh hạ sĩ chênh choáng hơi men đã đưa tay ngang trán chào và nói:

- Ông Thầy ơi, tụi này đái Tư Râu vừa thoát trận phục kích ở Trèm Trèm tuần rồi.

Một anh thủy thủ khác đọc thơ:

*Hôm qua đụng trận tôi còn sống,
Về lại Thủ Thiêm phá phách chơi....*

Một anh thủy quân khác trêu chọc:

- Đọc thơ Nguyễn Bắc Sơn sao không đọc luôn hai câu kế tiếp cho ông Thầy nghe?.

Anh thủy thủ đọc thơ nói lớn:

- Tao không dám đọc tiếp vì tao ón Một Triệu Hai của ông Thầy.

Nghe đến đó Triệu mỉm cười hỏi lại:

- Anh đã có lần ở hòn Nam Du rồi phải không?

Hòn Nam Du hay Poulo Panjang là một đảo nhỏ của Việt Nam nằm xa nhất về phía Nam ở vịnh Thái Lan. Hải Quân có một đơn vị đồn trú ở đây để canh phòng. Triệu đã có một lần theo chiến hạm công tác, ghé qua Nam Du để tiếp tế cho đơn vị. Tình cờ Triệu được biết anh em lính thủy xa nhà đã giao tiếp với một ghe từ Rạch Giá ra có chở theo một cô ả giang hồ. E sợ các anh em có thể bị bệnh phong tình, Triệu đã bắt tất cả đơn vị, mỗi anh phải chịu một mũi thuốc chích Bipenicillin 1.200.000. Triệu mang tiếng “Ông Thầy Một Triệu Hai” kể từ ngày đó.

Trái với buổi sáng, khi mực nước sông Sài Gòn rờn sát đáy, chiều nay mặt sông trải rộng mênh mông vì thủy triều lên. Gió chiều thổi trên mặt sông đem lại sảng khoái cho mọi người sau một ngày nóng bức. Phà Thủ Thiêm rất rộn rịp vào những giờ sáng khi hành khách hối hả đi đến các sở làm hoặc vào giờ tan việc buổi chiều. Sau các giờ đó thì phải chờ độ ba mươi phút mới có một chuyến.

Bước lên chuyến đò chiều, Triệu có cảm giác như đi vào một khung cảnh êm lặng lạ thường. Không thấy một ai nói đùa to tiếng như mọi khi. Một vài nhóm bộ hành quen biết gặp nhau cùng nhỏ to bàn chuyện. Ai ai cũng tuồng như không dám phá cái khung cảnh tĩnh mịch của buổi chiều sắp tắt trên sông Sài Gòn. Ngay phía đầu chiếc phà, nơi có vị trí khá bằng phẳng, một bà xẩm người Hoa độ trên ngũ tuần uể oải ngồi, hai tay khoanh trước gối, chiếc nón mây đan bỏ nằm bên cạnh, mắt lơ đãng nhìn ra xa. Bà là khách Triệu thường gặp qua phà mỗi buổi sáng. Nghề của bà là gánh hai giỏ tre, đi khắp hang cùng ngõ hẻm của khu Giồng Ông Tố và Cát Lái

để thu mua vỏ ve chai, lu hủ, nồi niêu cũ, sắt vụng...tất cả các phế thải mà bà có thể thu nhập để đem về bán lại cho các vựa thu mua. Cả một ngày mệt nhọc dưới nắng, nay đúng là lúc bà thấy thoải mái để đôi chân được nghỉ, hưởng được những hơi gió mát trên sóng nước. Bên phải của phà, nơi tương đối trống trải là nơi ngự trị thường xuyên của cô Thẩm, một khách quen của Triệu. Nghề chuyên môn của cô, vợ một quân nhân đang đi quân dịch, là bán cá sống ở chợ Thủ Thiêm. Một mình phải lo thêm cho hai con còn nhỏ, sau phiên chợ sáng thì cô xuống phà để ngồi bán trái cây và nước uống cho khách. Hai con chắc phải để ở nhà nhờ bà ngoại trông lo. Cô chuyên lựa cây trái tùy mùa để bán cho khách. Chiều nay cô ngồi lột bưởi. Tay mặt, kẹp nách một chiếc máy cán dài, tay trái cầm bưởi, cô chỉ quay tay trái một vòng là trái bưởi đã được cắt gọn gẽ thành hai phần đều đặn. Vỏ bưởi sau đó được lột ra và úp chồng nhau để không vương vãi. Đến mùa bưởi, Triệu thường nhìn khâm phục tài lột bưởi của cô. Là người gốc Biên Hoà, Triệu có lần hỏi đùa:

- Cô có phải là dân gốc Biên Hoà không mà lột bưởi tài như vậy?

Cô đáp:

- Em là người Thủ Thiêm, theo mẹ đi bán từ khi sáu tuổi nên buôn bán là nghề của em.

Một cụ già đầu bạc, da đen sạm nắng đang mua bưởi ăn góp lời:

- Ai cũng tự nghề dạy nghề hết bác sĩ ời. Tôi gánh bán ớt cay trên mười mấy năm nay cũng nhờ may có được nghề này.

Thông thường, mọi người đều biết ớt là cây dễ trồng. Chỉ riêng ớt hiểm loại nhỏ trái nhưng rất cay, còn được gọi là ớt rừng thì lại rất khó gieo giống. Loại này chim hay ăn và sau khi tiêu hoá, loại ớt rừng này mọc rải rác theo các phân của chim. Ông cụ này tìm được bí quyết gây giống ớt để gánh bán cây con hay cây đã lớn cho thân chủ thích có loại ớt cay này để trồng sẵn ngoài vườn.

Hoà Thượng Thích Hành Trụ

Đò sắp rời bến. Ông tài công kéo một tiếng còi dài để lưu ý các bộ hành còn nấn ná trên bờ hãy mau mau xuống đò. Mọi người bỗng phải chú ý nhìn dáng đi khoan thai của một vị tu sĩ mặc áo nâu sòng, vai trái mang túi vải, tay phải chống một chiếc gậy cao. Triệu đã từng biết cụ là Hoà Thượng Thích Hành Trụ, trụ trì Chùa Đông Hưng xê xê trước cửa phòng mạch của Triệu. Hoà thượng dáng người trắng trẻo, cao, to lớn, đặc biệt có bộ râu dài rất đẹp. Ông là một cao tăng đã phiên dịch nhiều bộ kinh danh tiếng nhưng trụ trì ở một chùa nhỏ, quanh năm lao động ở vườn hay ruộng để chăm nuôi tăng chúng.

Đã từng biết hoà thượng khi đến chùa nghe Phật Pháp vào các ngày đại lễ, Triệu chấp tay đảnh lễ và hỏi xem sao hoà thượng lại phải qua Sài Gòn vào chuyến đò muộn. Thầy cho biết phải qua Chùa Xá Lợi tá túc đêm nay để mai sáng lấy chuyến xe sớm đi Phan Thiết. Triệu vô tình hỏi thêm:

- Chắc các chú tiểu ở chùa đã đem hành lý của Thầy qua chùa Xá Lợi trước?

Thầy mỉm cười đáp:

- Là người xuất gia, đi đâu Thầy cũng chỉ có một túi vải, hai bộ nâu sòng, một khăn lau và một chai nước nhỏ. Hành trang của Thầy chỉ có vậy thôi.

Nhìn ánh sáng sấp tấp trên sông và các áng mây ửng hồng, hoà thượng bảo:

- Trời chiều nay thật đẹp, gió trên sông thật mát. Hãy tận hưởng kho trời bất tận.

Đò chuẩn bị rời bến. Tài công đã tăng tốc lực vòng máy tàu để dây dõn lại cho nhân viên phụ đò dễ tháo dây. Cùng lúc ấy, một thiếu nữ hồi hã kéo đũa con gái nhỏ lên đò. Khi chợt nhìn lên trông thấy Triệu đang đứng với hoà thượng Hành Trụ, bỗng nhiên chị kéo con để cùng nhảy ngược lên bờ. Nhân viên phụ đò đã phải hốt hoảng la:

- Đổi ý giờ chót, coi chừng có ngày lợt sông!

Mọi người trên đò không biết chuyện gì đã xảy ra. Riêng Triệu đã đoán biết vì sao chị bộ hành đã nhanh chóng thay đổi quyết định phải rời đò. Chị là vợ của một anh thuỷ quân. Cách đây độ ba tháng, chị đã vào phòng mạch xin gặp Triệu. Với một giọng nói đầy nước mắt, chị xin Triệu:

- Hôm nay chồng em đi công tác về mà nhà em không còn tiền chợ. Xin bác sĩ cho em mượn một trăm đồng. Em xin để lại căn cước của em cho bác sĩ. Khi nào chồng em có lãnh lương, em đến xin lại căn cước.

Triệu đã đồng ý đưa tiền cho chị nhưng không nỡ nào lại giữ tấm thẻ căn cước. Nhưng từ hôm đó, Triệu không có dịp gặp lại chị. Hôm nay chị đã hấp tấp tránh mặt Triệu có lẽ vì thế. Chuyện chị thất hứa đã làm Triệu phải cau mày khi gặp lại chị.

Hoà thượng Hành Trụ nhẹ nhàng hỏi Triệu:

- Bác sĩ đang thanh thẳng nay tự nhiên sao thấy bác sĩ hình như có gì không ổn trong nội tâm?

Triệu phục tài đoán tâm lý của vị cao tăng và đành thuật nhỏ cho hoà thượng biết sự việc. Ông nhỏ nhẹ nói với Triệu:

- Bác sĩ đã làm được một việc tốt. Chị kia thất hứa chắc cũng có lý do gì. Nên nhớ Luận Bảo Vương Tam Muội có bảo: "Thi ân không cần báo". Một trăm đồng kể cũng chẳng là bao. Chiều nay phong cảnh thật là đẹp. Hãy tận hưởng kho trời thiên nhiên và cảm nhận giây phút hiện tại.

Nói xong, hoà thượng lơ đãng nhìn trời và nói như gió thoảng:

- Biết đâu có thể trong tiền kiếp, bác sĩ cũng đã có nợ người chưa trả nên nay đã đến đúng lúc?

Câu dạy bảo nhẹ nhàng của vị cao tăng bỗng nhiên đã đem lại sự thanh thẳng trong ý nghĩ của Triệu. Các ưu tư phiền muộn trong lòng đã đột nhiên tan biến.

Đò đã đến bến. Nhìn Hoà Thượng Hành Trụ, vai đeo túi vải nhỏ, bước những bước chân chậm rãi như hành thiền, từ từ xa dần trên đường phố, Triệu ao ước sao cũng theo được những lời Phật dạy, vứt bỏ tất cả để thân tâm an lạc, tiếp tục hành trình trong cuộc sống.

Trần Nguơn Phiêu